

ಅಧ್ಯಾತ್ಮ-೪

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಸಹಕಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ

ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ, ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವಂತಹದು. ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯಾಪಾರದ ಒಂದು ಅಂಗವಾಗಿತ್ತು. ಕರಕುಶಲ ಕಸುಬುಗಾರರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಪ್ರೇಯಕ್ಕಿಕವಾಗಿ ಸಂಫಳಗಳ ಮೂಲಕ ಹಣಕಾಸು ಪಡೀವಾಟನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಧುನಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್‌ನ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಲೇವಾದೇವಿದಾರರು ಬಡ್ಡಿಗೆ ಹಣ ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಬಹು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ರೂಡಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವ್ಯಾಪ್ತಿನಿಂದ ಬಂದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ದತ್ತಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಂತರ್ವಾದ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದಾಗಿ ಸಾಲಗಾರರು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಉಂಟು. ಅಂತಹವರ ನೆರವಿಗೆ ಸರಕಾರ ಇನೆಯ ಶರ್ತಮಾನದ ಉತ್ತರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ತಕಾದ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಂದಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೇ ಬಡ್ಡಿದರದ ಮೇಲು ಹಲವಾರು ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೇರಲಾಯಿತು.

ಲಿಂನೆಯ ಶರ್ತಮಾನದ ಆರಂಭದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮೊದಲು, ಲೇವಾದೇವಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಇತರೆಗಳಿಂತೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರೂಡಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ(ಎಡತೊರೆ)ಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ, ಮಿಲ್, ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಮುಂತಾದ ಉರುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಹುಕಾರರು, ಜಮೀನ್‌ನ್ನಾರರು ಹಾಗೂ ವರ್ತಕರು ಲೇವಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದು, ಧರ್ಮಬಡ್ಡಿಗೆ ಅಲ್ಪಮೋತ್ತವನ್ನು ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ ದೊಡ್ಡದಾದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಡವೆ, ಜಮೀನು ಮುಂತಾದವನ್ನು ಅಡಮಾನವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗಾಗ ಎದುರಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅನಾವೃತ್ಯಾಗಳಿಂದಾಗಿ ಸರಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿ ಸಾಲದ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಚಕ್ರಬಡ್ಡಿಗಳ ವಿಷವರ್ತನಲದಲ್ಲಿ ರೈತರು ತೊಳಿಲಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪಡೆದ ಹಣ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲಾಗದ ಕೆಳವರ್ಗದ ಸಾಲಗಾರರನ್ನು ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಕುಶಲಕರ್ಮಗಳ ಸಂಘರ್ಷಣೆ,

ದೇವಾಲಯಗಳು ಹಣವನ್ನು ತೇವಣಿಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟಕೊಳ್ಳುವುದರ ಜೋಡಿಗೆ ನಂಬಲಹರಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಬಂದ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ದೇವರ ಪೂಜೆ, ಧರ್ಮಸತ್ತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮುಂತಾದ ಧರ್ಮಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಂಶವೂ ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿದೆ. ತಾಲೂಕಿನ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಗದ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹಾಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಶೇ. ೨೦ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಡ್ಡಿದರವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸುಮಾರು ೧೯೦೦ರ ವೇಳಿಗೆ ಶೇ. ೧೨ ರಿಂದ ಶೇ. ೩೫ರವರೆಗೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಸಾಲಿಗರು ಲೇವಾದೇವಿದಾರನ ಕಟಿಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಲುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮೌದಲೇ ಮನಗಂಡಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಕಮೀಷನರುಗಳ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೨೬), ಡೆಕ್ಕನ್ ರೈತ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೨೭) ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಸಾಲ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೨೯) ರೈತ ಸಾಲ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೩೧) ಹಾಗೂ ಭೂಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೩೦)ಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತಾದರೂ ಇವು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೀರಿದ ಪ್ರಭಾವ ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಆಗ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ರೂ.೨೫೦ರವರೆಗೆ ತಕಾವಿ ಸಾಲ ನೀಡಲು ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದು, ಮರು ಪಾವತಿಸಲು ಒಂದರಿಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದೇ ಭೂಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಸಾಲ ಉದ್ದೇಶವನ್ನಾಧರಿಸಿ ಮರುಪಾವತಿ ಅವಧಿಯನ್ನು ೧೦ ರಿಂದ ೨೦ ವರ್ಷದರಿಂದ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನರಸಿಂಪುರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು, ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ೧೯೨೨-೩೨ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಲೇವಾದೇವಿದಾರರ ಜಟಿವಟಕಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ನಾಲ್ಕಾರ್ಯ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಲಗಾರರು ಉಸಿರಾಡುವಂತಾಯಿತು. ಬಡ್ಡಿದರವನ್ನು ಆಧಾರ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ.೬ ಹಾಗೂ ಆಧಾರರಹಿತ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೧೨ಕ್ಕೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದ ಲೇವಾದೇವಿದಾರರು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಥರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪಕ್ಕೆಕರಣದ ನಂತರ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕನಾರಟಕ ಲೇವಾದೇವಿದಾರರ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೨೧) ಹಾಗೂ ಕನಾರಟಕ ಗಿರಿವಿದಾರರ ಕಾಯ್ದೆ (೧೯೨೧) ಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೯೨೨ ಹಾಗೂ ೧೯೨೪ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಂಡವು. ಇವು ಸಾಲಗಾರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಿದವಾದರೂ, ಒತ್ತೆ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ.೧೮ ಹಾಗೂ ಒತ್ತೆರಹಿತ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ. ೨೧ ಬಡ್ಡಿದರವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದವು. ಮುಂದೆ ೧೯೨೪ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಒಂದು ಕನಾರಟಕ ಶುಣ ಪರಿಹಾರ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಜೀತಪಡ್ಡತಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತರಾದ ಜೀತದಾಳುಗಳು ಹಾಗೂ ರೂ. ೨,೬೦೦ ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವನ್ನು (ಇದನ್ನು ೧೯೨೪ರಲ್ಲಿ ೪,೮೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು) ಹೊಂದಿರುವ ಅಧಿಕರಣ ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ಸೇರಿದ ಸಾಲಗಾರರ ಅಸಲು ಬಡ್ಡಿಗಳನ್ನು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿದ್ದು, ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ದುರ್ಭಾಗ್ಯ ವರಗಳನ್ನು ವರವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಪರಿಹಾರ, ಕೇಂದ್ರ-ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ಕಾರ್ಯ ಜಾರಿಗೊಂಡಂದಿನಿಂದ ಜೀತದಾಳಗಳನ್ನು ಖರಣಮುಕ್ತರನ್ನಾಗಿಸಿ ಅವರ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಲೇವಾದೇವಿದಾರರು ವಿಧಿಸಬಹುದಾದ ಬಡ್ಡಿದರವನ್ನು ರೆಂಬಿರಲ್ಲಿ ಆಧಾರಿತ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ.೨೧ ಹಾಗೂ ಆಧಾರರಹಿತ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಶೇ.೨೨ ಕ್ಕೂ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ೨೦೦೫ರಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸತಿಗಾಗಿ ಬಡ್ಡಿದರವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇ.೧೪ ಹಾಗೂ ಶೇ.೧೯ ಎಂದು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಆದರೂ ಖಾಸಗಿ ಲೇವಾದೇವಿದಾರರು, ಸಾಹುಕಾರರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಪರವಾನಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಸಾಲ ನೀಡಿ ದುಬಾರಿ ಬಡ್ಡಿ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಜೀಟೆ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೋಸ ವಂಚನೆ ಪ್ರಕರಣಗಳು ವರದಿಯಾಗಿವೆ.

ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರು ಗಿರಮಿದಾರರ ಜೊತೆಗೆ ಬ್ಯಾಂಕೆತರ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಜಿಟೆಫಂಡ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಿಸಿದೆ. ರೆಂಬಿರ ಹಾಗೂ ರೆಂಬಿಟರ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯನ್ನರು ನೋಂದಾಯಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಈ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ತೇವಣಿಯನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ. ತಾಲೂಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನರಾಟಕ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ ಶಾಖೆಯೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಲವಾರು ಖಾಸಗಿ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿವೆ.

ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು : ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆ ಸಮಾಜೋ-ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ತೇವಣಿ ಸಂಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ೨೦ ಅಂಶ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಬಡ್ಡಿದರ ಸಾಲ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಜೋಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿರಷ್ಟು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ನೇರೆಯು ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹು ಹಿಂದೆಯೇ ಶ್ರೀಕಂತೇಶ್ವರಸ್ವಾಮಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಗೆಲಿಜಿ) ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಗೆಲಿಜಿ) ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ನಂಜಂಡೇಶ್ವರ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ರೆಂಬಿ) ಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಏತನ್ನಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರವು ಗೆಲ್ಲಿರಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಉಳಿತಾಯ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಗಾಮೀಣ ಮಟ್ಟಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಮುಂದಾದ ಸರ್ಕಾರ ಗಾಮೀಣ ಸೇವಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ರೆಂಬಿರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿತು. ಆದರೆ ರೆಂಬಿ-ಇರಲ್ಲಿ ಇವು ಮುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟವು. ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ ದಲ್ಲಿ ರೆಂಬಿಟರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಪ್ ಮೇಸೂರು ಶಾಖೆಯು ತಾಲೂಕಿನ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಶಕ್ತಿಗೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು.

ವಿಶ್ವದ್ವೇ ರೈತರನ್ನು ಲೇವಾದೇವಿಗಾರರಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇನ್ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕಿಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದಾಯಿತು. ಭೂ ಮಾಲೀಕರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದ ಲೇವಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ನೆರೆಯ ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ವರಡನೆಯ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಗಿ (ಪಾಲಹಳ್ಳಿ ಮೊದಲನೆಯುದು—(ರೆಲೆಂಟ್) ರೆಲೆಂಟಲ್ಲಿ ಸಾಫಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅದರೆ ಇಂತಹ ಕೃಷಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಗಳು ಇರುತ್ತಿರುವೆಂಳಿಗೆ ಮುಖುಗಿ ಹೋದವು. ಈ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತಿರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್, ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕಿಗಳ ಆಗಮನದ(ರೆಲೆಂಟ್)ವರೆಗೆ ಸಂಸಾಫನದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ಏಕೈಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಾಗಿತ್ತು. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಭಾಗವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಲೇವಣಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಹಾಗೂ ಸಾಲ ವಿಶರಣೆಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಗಳಿಗೆ ಹಸಿರು ನಿಶಾನೆ ತೋರಿಸಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವೈಶ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್, ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್, ವಿಜಯಾ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುಂತಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಗಳು ಶಾಖೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದವು. ಮುಂದೆ ಇರ್ಲೆರಲ್ಲಿ ಇಂ ಪ್ರಮುಖ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಗೊಂಡುದು ಒಂದು ಮೈಲಿಗಳ್ಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಅದರ ಬೆನ್ನಲ್ಲೇ ಆರಂಭಗೊಂಡ ಲೀಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ (ಲೀಡ್) ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಇರ್ಲೆರಲ್ಲಿ ವಹಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಸಾಮ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಕಾವೇರಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡ (ರೆಲೆಂಟ್) ನಂತರ ವಿವಿಧ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕಿಗಳ ಶಾಖೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ, ನಗರ ಹಾಗೂ ಅರೆನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡವು. ತತ್ವರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಇಂ.೦೦೦ ಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಖಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಲಯದ ಸಾಲ, ವೈಶ್ಯಸ್ಥ ಬಡ್ಡಿಸಾಲ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಅಂತರ್ಜಾರಂಗ, ಸಮಗ್ರ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದ ಇಂ ಅಂಶದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗಳು ನೆರವಾದವು. ಮುಂದೆ ಇರ್ಲಂರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಆರು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಗೊಂಡುದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಲೇವಣಿ ಶೇಖರಣೆಗಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕಿಗಳಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಕಾವೇರಿ ಭಾಗ್ಯನಿಧಿ ಯೋಜನೆಯು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ದುರುಪ್ಯಾದ ಜನರಿಗೆ ಸರಳವಾಗಿ ಸಾಲ ಲಭಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರೂ.೫೬೦ ಸಾವಿರದವರೆಗಿನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಶೇ.೧೨.೫೫ ಬಡ್ಡಿದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲವಾಗಿ ನೀಡುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾಲ ಮೇಳಗಳನ್ನು ಇರ್ಲಾ ಹಾಗೂ ಇರ್ಲೆರಲ್ಲಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿತ್ತು.

ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಇತಿಹಾಸ ಇರ್ಲೆರಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡರೂ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಶಕ್ತಿಯು ಇರ್ಲೆರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಶಾಖಾ

ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ, ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಂಗಡದಶೀರ್ ಬ್ಯಾಂಕಾದ ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕು ರೆಡ್‌ಇರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸುವ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣರ ನೆರವಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಯಿತು. ಅನವಂತರದಲ್ಲಿ ಆದ ಪ್ರಗತಿಯಿಂದಾಗಿ ರೆಡ್‌ಇರ ವೇಳೆಗೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಎಂಟು ಶಾಖೆಗಳಿದ್ದವು. ಅದರಂತೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸ್ವೇಚ್ಚಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಥ್ ಮೈಸೂರು, ವಿಜಯ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗೂ ಕನಾರ್ಕಿಕ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಲ್ಲದೆ ಎಂಡಿಸಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಾಗೂ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ೨೦೦೬ರ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತಹಕ್ಕೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಶಾಖೆ ಬ್ಯಾಂಕು ಹಾಗೂ ೧೦ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿದ್ದು, ೧೦.೮೨೯ ಲಕ್ಷ ರೂ. ತೇವಣಿ ಇದ್ದ್ವಾಗಿ, ೯.೧೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ೨೦೦೮ರ ಮಾರ್ಚ್ ಏ ಅಂತಹಕ್ಕೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆರು ವಾರೀಜ್ಞ ಬ್ಯಾಂಕು ಹಾಗೂ ಒಂಭತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿದ್ದು ಒಟ್ಟು ೨೮.೫೮೫ ಲಕ್ಷ ರೂ ತೇವಣಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ೨೪.೬೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂ ಸಾಲ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ತೇವಣಿ-ಸಾಲದ ಅನುಪಾತವು ೮೩.೫೫% ಆಗಿತ್ತು.

ಸಹಕಾರ : ಮೈಸೂರು ಚಾಮರಾಜ ನಗರ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಶಾಖೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ರೆಡ್‌ಇರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದೆ. ಈ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನೆರವು ಸಹಾಯದೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿದ್ದು. ವ್ಯವಸಾಯ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಲ, ವ್ಯವಸಾಯೀತರ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಸುಮಾರು ೨೫೦ ಸ್ಕ್ರೋಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಶ್ಲಾಲಕ್ಷ ಸಾಲ ನೀಡಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಹೊಂದಲು ನೆರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ೨೦೦೬ರ ಅಂತಹಕ್ಕೆ ೨೧ ವ್ಯವಸಾಯಪತ್ತಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ೯೮.೮೫೦ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು : ೨೦೦೬ರ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತಹಕ್ಕೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೨೧ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ (ಅಖಿಜಿಂ ಸದಸ್ಯರು), ೧೦೯ ಹಾಲು ಉತ್ತರದೊಂದಿನಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ (ಅಖಿಲೆಂ ಸದಸ್ಯರು) ಹಾಗೂ ೪೬ ಇತರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ (೨೦೨೦೦ ಸದಸ್ಯರು) ಗಳಿದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಸ್ಥಿತಗೊಂಡಿದ್ದು ಇವಿಂ ಸಮಾಪನಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲದೆ ತಾಲೂಕಿನ ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ೨೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂ ಅಲ್ಪವಧಿ, ೧೪೫.೬೮ ಲಕ್ಷ ರೂ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಹಾಗೂ ೪೧.೮೨ ಲಕ್ಷರೂ ಧೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮುದಾಯ ಕಣಗಳನ್ನು ಕರ್ತಾಗಳು, ಗಂಧನಹಳ್ಳಿ, ಹೆಬ್ಬೆಕು, ಮಿಲೆ ಕೆಸ್ತೂರು ಹಾಗೂ ಮೇಲಾರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದ್ದು. ರೈತರು ಒಕ್ಕಣೆಗಾಗಿ ಈ ಕಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರವಾದ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ ಅರ್ಬನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರೈತರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಭೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಱೆಜಿಲರಲ್ಲಿ ಱಳೈ ರೈತರಿಂದ ಆರಂಭಗೊಂಡು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ೨೦೦೫-೦೬ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೪೪೯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ೨೦೪.೦೧ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಿತ್ತು. ೨೦೦೬ರ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತೇಕ್ಕೆ ಱೆಜಿಲ.ಗಳ ಲಕ್ಷ ರೂ ತೇವಣಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿತ್ತು. ೱ೪೯೯.೨೬ ಲಕ್ಷ ರೂಗಳನ್ನು ಸಾಲ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೇ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಇತರೆ ಐದು ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಒಟ್ಟು ಲಕ್ಷ ರೂ ಸಾಲ ನೀಡಿತ್ತು.

ಸಂತೆಗಳು : ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ, ಮಂಗಳುವಾರ ಅರ್ಬನ್ ನಹಳ್ಳಿ, ಶೆನ್ವಾರ ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ ಹಾಗೂ ಸೋಮವಾರ ಮೀಲ್ಸ್ ಯಲ್ಲಿ ಸಂತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ ಸಂತೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣರಾಜೇಂದ್ರ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜಿನ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಸಂತೆ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕಿಯರ ಶೀಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ, ಪ್ರೋಲೀಸ್ ತಾಣ ಜೀವ ವಿಮಾನಿಗಮಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಸಂತೆ ಪ್ರಮುಖ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.

ಈಗ ಪಟ್ಟಣದ ಹೋರಗಿರುವ ಎಪಿಎಂಸಿ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಸಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕೈಗಾಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತರಕಾರಿ, ಈರುಳ್ಳಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಸಂತೆಗೆ ಹೋಗುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಲಿಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಪಟ್ಟಣದ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ತಾಣ ಮುಂದೆ ಸಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಎಪಿಎಂಸಿ ಆವರಣಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ. ಅರ್ಬನ್ ನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಸ್ತುಗಳಿಗಿಂತ ಆದು ಕುರಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಮಂಗಳುವಾರ ಬೆಳಿಗೆಯೇ ರೈತರು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಆದು ಕುರಿ ಹೋಗಳನ್ನು ತಂದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೆಗಳು ಮಹತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ.

ತಾಲೂಕು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ (ಟಿಪಿಎಂಸಿ) : ತಾಲೂಕು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ (ಟಿಪಿಎಂಸಿ) ಅಸ್ಥಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದು, ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಸಾಲವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸಮಿತಿ ತಾಲೂಕಿನ ವಾರ್ತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ವಿತರಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ತಾಲೂಕಿನಾದ್ಯಂತ ಆರು ಕಡೆ ಆಹಾರ ಸಾಮಗ್ರಿ ವಿತರಣಾ ಘಟಕಗಳಿವೆ. ಮುಖ್ಯ ಕಳೆರಿ ಆವರಣದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಕ್ಷ್ಯ ಗಿರಿಶೆಯನ್ನು ಸಮುದಾಯ ಭವನವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮಿತಿಯು ೨೦೦೫-೦೬ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೩೯.೮ ಲಕ್ಷ ಲಾಭಗಳಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವ ದ್ಯುಪ್ಪಿಯಿಂದ ಸಮುದಾಯ ಕೊಗಳನ್ನು ಕರ್ತಾರಳು, ಗಂಧನಹಳ್ಳಿ, ಹೆಚ್ಚಾಳು, ಮೀಲ್ಸ್ ಕೆಸ್ಟೂರು ಹಾಗೂ ಮೇಲೂರು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ

ನಿಮಿಂದಲಾಗಿದ್ದು, ರೈತರು ಒಕ್ಕಣೆಗಾಗಿ ಈ ಕೊಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯದ ಯಥ್ರಾಜ್ಞನ್ನಿನ ರೈತ ವಿವಾಹೋಜನೆಯಂತಹ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೊಂದಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ಯೋಜನೆಯ ಸಹಾಯ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರಾಟ ಸಮಿತಿ (ಎಪಿಎಂಇ) : ಕೃಷ್ಣ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರಾಟ ಸಮಿತಿ (ಎಪಿಎಂಇ) ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಇಂ ಅಕ್ಷೋಬರ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶದಂತೆ ಸಾಫಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ ತಾಲೂಕನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಾನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಾಂಗಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಸಾಲಿಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಉಪ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ೨೦೦೫-೦೬ ರಿಂದ ೨೦೦೫-೦೬ ರವರೆಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ೨೦೦೫-೦೬ ರಲ್ಲಿ ೪೨.೨೧ ಕೋಟಿ ವ್ಯವಹಾರ ವಹಿವಾಟಿಗಳು ನಡೆದಿದ್ದು ೫೨.೦೭೪೨ ರೂ. ಲಾಭಗಳಿಸಿದೆ.

ಖಾಸಗಿ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆ : ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಘೇನಾನೋಗಳು ಆರಂಭಗೊಂಡರೂ ಕ್ರಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕ ನಷ್ಟಿ ಹೊಂದಿ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಚ್ಚಿ ಹೊಗಿವೆ. ಬಂಗಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಗಿರಿವ ಅಂಗಡಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ. ವೈಎಸ್ ಇನೋವೇಷನ್‌ಮೆಂಟ್ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಲೇವಾದೇವಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ ಗೃಹನಿಮಾರ್ಗ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ : ಇಂಇರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರ ಗೃಹನಿಮಾರ್ಗ ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಇಂದಿಗೂ ಉತ್ತಮವಾದ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಂತ ಕಡಿಮೆದರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ಜೀವವಿಮೆ : ನಂತರ ಜೀವವಿಮೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಮೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಾಯಿತು. ತತ್ತ್ವರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಜೀವವಿಮಾ ನಿಗಮದ ಶಾಖಾ ಕಚೇರಿಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಅಂಚೆ ಜೀವವಿಮಾ ಸೌಲಭ್ಯವೂ ತಾಲೂಕಿನ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಮೆ : ಕನಾರಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಮಾ ಇಲಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೇ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದು, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಜೀವವಿಮೆ, ವಾಹನ ವಿಮೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು. ತಾಲೂಕಿನ ಮೂರನೆಯ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರ ವಿಮಾಖಾತೆಗಳನ್ನು ಜೀಲ್ಲೆ ವಿಮಾ ಕಚೇರಿಯ ಇಂಲಾರ ವರಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ, ಪತ್ರಾಂಕಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಿಭಾಗೀಯ ವಿಮಾ ಕಚೇರಿಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಭಾಗೀಯ ಕಚೇರಿಯ ರದ್ದುತ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಪತ್ರಾಂಕಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಖಾತೆಯನ್ನು ಜೀಲ್ಲೆ ವಿಮಾ ಕಚೇರಿಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉಳಿತಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು (ರೇಜಿಬ್) ಆರಂಭವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಐಲ್ಲಂರಪ್ಪೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಉಳಿತಾಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡವು. ಮುಂದೆ ಐಲ್ಲಂರಲ್ಲಿ ಅಂಚೆಕಚೆರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆಯನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಿಗಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ನಾಲ್ಕುಳಣಿಯಿಂದ ಗರಿಷ್ಟ ೫.೦೦ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಲೇವಣಿಯಾಗಿ ಇಡೆಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ವಾಷ್ಟ್‌ಕ ಬಡ್ಡ ೩೧. ೨ ೧/೪ ಇಡ್ಡು, ಐಲ್ಲಂರಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಟ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಎರಡು ರೂ.ಗಳಿಗಳಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯು ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ, ಸಿ.ಟಿ.ಡಿ. ಆರ್.ಡಿ. ಎನ್.ಎಸ್.ಸಿ., ಇಂದಿರಾವಿಕಾಸ್, ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್., ಎಂ.ಎ.ಎಸ್. ಮುಂತಾದ ಯೋಜನಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.

ನಾಣ್ಯಪದ್ಧತಿ : ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿರುವ ವಿವಿಧ ರಾಜಮನೆತನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ದಾಣ, ವರಾಹ, ಹಾಗ, ಹಣ, ದ್ರಮ್ಮ, ಮುಂತಾದ ಜಿನ್ನ ಬೆಳ್ಳಿ ತಾಮುದ ನಾಣ್ಯಗಳ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ತಲಕಾಡಿನ ಗಂಗರ ಆಲ್ಕೆಗೆ ಸೇರಿದ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರ ನಾಣ್ಯಗಳು ಲಭಿಸಿಲ್ಲ. ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜಿನ್ನದ ನಾಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತಲಕಾಡುಗೊಂಡ ಎಂಬ ಬಿರುದಿದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಒಂದೆರಡು ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಬೇರೆದೆ ಲಭಿಸಿವೆ. ಹೃದರ್-ಟಿಪ್ಪು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮೌಲ್ಯದ ಜಿನ್ನ-ಬೆಳ್ಳಿಯ ಅವಶ್ಯಕಿ, ಹೃದರಿ, ಇಮ್ಮನಿ, ಅಬೀದಿ ಬಾದೂರಿ ಪಣ ಎಂಬ ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಟಂಕಿಸಿ ಚಲಾವಣೆಗೆ ಆಡಳಿತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಪಟ್ಟ ನಂತರ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ (ರೇಖೆ)ಯನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನಾಣ್ಯಗಳು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅಧೀಕೃತ ನಾಣ್ಯಗಳಾದವು. ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತವು ಐಲ್ಲಂರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಅರಸರಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಗೊಂಡ ಮೇಲೂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನಾಣ್ಯಗಳು ಅಧಿಕೃತ ನಾಣ್ಯಗಳಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದವು. ಮುಂದೆ ಐಲ್ಲಂರಲ್ಲಿ ನೋಟುಗಳ ಚಲಾವಣೆಯು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲದೇ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಚಲಾವಣೆಗೆ ತಂದಿದ್ದ ಕಾಸು, ಮೂರು (೧/೪ ಆಣೆ), ಆರು (ಅಧರ ಆಣೆ) ಕಾಸು ಮೌಲ್ಯದ ತಾಮುದ ನಾಣ್ಯಗಳು, ಚವಿ (ಎರಡು) ಹಾಗೂ ಪಾವಲಿ (ನಾಲು) ಆಣೆಯ ನಿಕಲ್ ನಾಣ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ (ಅಧರ ಹಾಗೂ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಯ) ಬೆಳ್ಳಿಯ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಲಾಂಭನದೊಂದಿಗೆ ನಾಣ್ಯ ಹಾಗೂ ನೋಟುಗಳು ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಂದವು. ಆದರೂ ಹದಿನಾರು ಆಣೆಯ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟಿನ ಆಣೆಯು ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಮುಂದೆ ಐಜಿಲರಲ್ಲಿ ನಾಣ್ಯಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ದಶಮಾಂಶ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದೀಚೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ನಾಣ್ಯಪದ್ಧತಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದು, ಇಂದು ಪೇಸೆ, ಆಣೆಗಳು ಲೆಕ್ಕಕೆದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ಚಲಾವಣೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ರೂಪಾಯಿ ನಾಣ್ಯಗಳೇ ಕನಿಷ್ಠ ಮೌಲ್ಯದ ನಾಣ್ಯವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೂಡುವಂತಾಗಿದೆ. ಒಂದು, ಎರಡು, ಏದು, ಹತ್ತು, ೨೦, ೩೦, ೪೦, ೫೦, ೬೦, ೭೦, ೮೦ ರೂ. ಮೌಲ್ಯದ ನೋಟುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು, ಎರಡು, ಏದು ಹಾಗೂ ಹತ್ತು ರೂ. ಮೌಲ್ಯದ ನಾಣ್ಯಗಳೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಡಿತರ ವಿಶರಣೆ : ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ರೇಳಿಳಿರಪ್ಪು ಹಿಂದೆಯೇ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ, ರೇಳಿಳಿರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇದರ ಅಗತ್ಯ ರೇಳಿಳಿರಲ್ಲಿ ಉದಾಹಿಸಿದಾಗ ಆಯ್ದು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪಡಿತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ನ್ಯಾಯಚೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ರೇಳಿಳಿರ ವೇಳೆಗೆ ಶ್ಲಂಕಾರ ೪೦,೦೦೦ ಸಾವಿರಕ್ಕೆಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಯಿತು. ೨೦೦೯ರ ಮಾರ್ಚ್ ಅಂತಕ್ಕೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರೀಣ ನ್ಯಾಯಚೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿದ್ದು, ವಿಶರಿಸಲ್ಪಟಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ೨೦,೮೯೫ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿದ್ದ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಡಿತರ ಚೀಟಿಯನ್ನು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಮೇಲಿದ್ದ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವಾಗಿದ್ದವು.

ಉಗ್ರಾಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ : ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕವಾಗಿ ರ್ಯಾತರು ಬೆಳೆದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು 'ಕೋಜ' 'ಹೆಗೇವೆ' ಮುಂತಾದೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿದುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇವು ಹಾಳಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುವುದರಿಂದ ರ್ಯಾತರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಉಗ್ರಾಣಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ರೇಳಿಳಿರಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಕೇಂದ್ರೀಯ ಉಗ್ರಾಣ ನಿಗಮವು ತಾಲೂಕು ಕೇಂದ್ರ ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಲಿವಿಂಗ್ ಟನ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸರ್ಕಾರಿ ಉಗ್ರಾಣ ಕೋರಿಯನ್ನು ರೇಳಿಳಿರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತಿಸುತ್ತಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿತು. ತತ್ತ್ವರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಂದು ಈ ಉಗಮವು ದಾಸ್ತಾನುದಾರರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ದಾಸ್ತಾನುಗಳಿಗೆ ಧೂಮೋಪಚಾರ, ಚೈತ್ಯ ಸಿಂಪಡಣೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು. ರ್ಯಾತರು, ದಾಸ್ತಾನುದಾರರು, ಉಗ್ರಾಣ ರಸೀಡಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಬೆಳೆ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ತೂಕ ಮತ್ತು ಅಳತೆ : ನಾಣ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ತೂಕ ಮತ್ತು ಅಳತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವ್ಯಾಪ್ತಾಸವಿತ್ತು. ತಾಲೂಕಿನ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಖಂಡಗು, ಕೊಳಗಗಳನ್ನು ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲೂ; ಏನೇ, ಸೇರು, ಹಾಗೂ ಸೊಲಿಗೆಯನ್ನು ದ್ರವ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಉಲ್ಲೇಖ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಗೇಳು, ಪಾದಳತೆಗಳು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದು. ಮೂಗೂರಿ(ನರಸೀಪುರ ತಾಲೂಕು) ನ ಹೊಯ್ದಿಳಿ ಶಾಸನವೊಂದು ಭೂಮಾಪನಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಳತೆ ಕೋಲನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಶಾಸನದ ಕೆಳಗೆ, ಗೇಣಿನ ಅಳತೆಗೋಲಿನ ಎರಡು ತುದಿಗಳನ್ನು ಗುರುತು ಮಾಡಿರುವ ಅಂಶ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಾರ್ಥಕವಾಗಿದೆ. ಮನೆ, ಹಿತೀಲು, ಹಾಗೂ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಹಸ್ತ, ಮೊಳ, ಮಾರುಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದು. ಇವು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಾಸವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ಜಿಕ್ಕಿದೇವರಾಜ ಒಡೆಯಿರುತ್ತೇ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಲ್ಯಾ ಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಕ ಪ್ರಕಾರದ ತೂಕ-ಅಳತೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜಮುದ್ರೆ ಒತ್ತಿ ಪ್ರತೀ ಚಾವಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವ

ಮೂಲಕ ಅಂಗಡಿ ಮಾರುಕಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ನೂ ಬಳಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಮೂರು ಕಂಂಡಿರಾಯಿ ಹಣಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದುಡ್ಡಿನ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆನ ತೊಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ರೋಜರ್ ಕಾರ್ಯ್ಯಯನ್ನು ಮೆಟ್ರೋ ಪದ್ಧತಿಯು ರೋಡ್‌ಇಂರಲ್‌ ರಾಜ್ಯದಾರ್ದಂತ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿ ರೋಡ್‌ಲಿರಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ದ್ರವಮಾಪನಕ್ಕೆ ಸೇರು, ಪಾವು, ಚಟ್ಟಾಕುಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಲೀಟರ್; ಏಸೆಗೆ ಬದಲು ಕಿಲೋಗ್ರಾಮ್, ಉದ್ದ್ವದ ಅಳತೆಗೆ ಸೆ.ಮೀ. ಮೀಟರ್‌ಗಳು ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದವು. ಹಿಂದೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ದವಸ ಧಾನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗೃಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಬರಗಾಲ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಬರಪರಿಹಾರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಶೂಕ ಅಳತೆ ಮಾಪನಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನೂ ನಿರ್ವಿರತೆಯನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಅವುಗಳ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಹಾಗೂ ಉಪವಿಭಾಗ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಮಾಪನ ಇಲಾಖೆಯು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಈ ತಾಲೂಕು, ಮೈಸೂರು ಉಪವಿಭಾಗದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ.

* * * *